

משנה ראשון גליון שלמה

מתוך שלל אוצרות תורתו ושיעוריו של מורנו גאון ישראל ליוון עשיר תוכן לשולחן השבת

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת בראשית תשפ"ז 249

ניתן להאזין לשיעורים של הגאון הינוקא, וכן עדכונים על הנעשה בבית מדרשו, ב"קו הינוקא" 03.550.2228

פנינים על הפרשה ליקוטים על פרשת השבוע משולחן תורתו של רבנו שליט"א

בשר מבשרו

וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ וּכְבֹשֶׁהָ (א, כח). כתב בספר חסידים (סי' תק) שאדם הראשון היה מסוף העולם ועד סופו (ב"ר כא, ג), ובקשו מלאכי השרת לומר לפניו קדוש קדוש (ב"ר ת, י), כי היה מלא כל הארץ, ובא הקב"ה ומעטו ונטל מאבריו קצת והיו מונחים חתיכות בשר סביבותיו, וכאשר ראה אדם הראשון כך טען לקב"ה, רבונו של עולם, למה אתה גוזלני, "הטוב לך כי תעשוק כי תמאס יגיע כפיך" (איוב י, ג), ואמר לו הקב"ה, אני אחזיר לך כל אשר ניטל ממך, ועל זה ציווהו "פרו ורבו ומלאו את הארץ" כבראשונה, ומפני כך אמרו חז"ל (יבמות סב ע"א; נדה יג ע"ב) שאין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף. ואמר לו הקב"ה לאדם הראשון, טול אלו החתיכות בשר שנטלתי ממך, ותפזרם בכל הארץ, ובכל מקום שתולך ותשליך אותם שם, ישובו לעפר ויהיה מתישב המקום מזרעך, ובמקום שתגזור שישבו בו זרעך ישראל, שם הם יהיו, ובמקום שתגזור שישבו בו משאר האומות, שם הם יהיו, ועל זה נאמר בירמיה (ב, ו) בענין ארץ שממה "ארץ לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם", היינו שלא זרע שם אדם הראשון מבשרו.

תשע מאות עשרים ושש מיני גפן

וְעֵתָה אָרוּר אֲתָה מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת פִּיהָ לִקְחַת אֶת דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדְךָ... לֹא תִסַּף יַת כֹּחֶה לָךְ (ד, יא-יב). בספר קושיות לבן דורו של המהר"ם מרוטנבורג (אות ה) הביא ממדרש (וכ"ה בתנחומא הוצאת בומר במבוא, דף עא ע"א), שבשעה שהרג קין את הבל לקו כל מיני אילנות שבעולם, והיו נשמרים בחלקו של הבל הצדיק, וישבו באבלות מלהוציא פירותיהם, אלא היו מוצאים מאכל אחר, וכיון שנוולד שת נטלם לחלקו, וכל שאר מיני הפירות נשארו גנוזים בגפן, וכנאמר (בשופטים ט, ג) "ותאמר להם הגפן החדלתי את תירושי", ש'תירושי' עולה כמנין תשע מאות עשרים ושש, ללמד שבשעה שנהרג הבל חדלה הגפן תשעה מאות ועשרים וששה מיני פירות, ולא נשתיירו בעולם אלא יין, והשאר נגנז לעתיד לבוא, וכן כל אילן ואילן וכל עשב ועשב עתידים לחזור לעתיד לבוא, כנאמר (ביואל ב, כב) על עת הגאולה "כי עץ נשא פריו, תאנה וגפן נתנו חילם".

ובורא חושך

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וּלְחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה (א, ה). כתבו האבן עזרא (א, א) והרד"ק (א, ד-ה) והרמב"ן (א, ד) ורבינו בחיי (א, ד) שהחושך אינו בריאה בפני עצמה, אלא הוא העדר האור, וכן כתבו רבינו סעדיה גאון (האמונות והדעות מאמר א, עמוד נו) והרמב"ם (פיה"מ שפסחים א, א; מו"נ ח"ג פ"י) ובספר הבהיר (סי' י, והובא בהשטות הזוהר ח"א דף רנא ע"א), ועוד רבים. ומאידך הרוקח בסידורו (עמוד רנו) כתב שהחושך הוא עננים והיא היתה בריה חדשה, וכן כתבו הר"י בכור שור (א, ב) והחזקוני (א, ב) והאלשיך (א, ה) והמהרש"א (תמיד לב ע"א) והנצי"ב מוואלוז'ין בהעמק דבר (א, ה) ובמרומי שדה (פסחים ב ע"א) שהיא בריאה והייתה בפני עצמה, וכן כתבו עוד רבים. וכן ביאר הגר"א (אדרת אליהו בראשית א, ד) שהחושך הוא בריאה בפני עצמה, אלא שאין שאין טובו נגלה לעין השמש. והבדיל הקב"ה בין האור לחושך שיהיו נצמדים זה לזה כשני חצאי כדורים, ויהיה האור מלמעלה והחושך מלמטה, ותגבר מעלת האור על החושך בשלושה ענינים, האחד שלא יתערב עם החושך, והשני שהוא ישמש ביום והחושך בלילה, והשלישי שיהיה נדחה החושך מפניו.

והיעב"ץ בסידורו (בברכת יוצר אור שחרי"ת) כתב ששני הדברים שייכים בחושך, שאמנם הוא הוא בריאה בפני עצמה אבל הוא גם נחשב כהעדר האור, ובספרו מטפחת סופרים (עמוד נא) ביאר זאת יותר, שהחושך הוא דבר ממשי ובכל זאת הוא נקרא 'אין', מצד העדר האור הנחשב ל'יש' גמור אמיתי מוחלט, כי את האור המציא השי"ת מתוך שהוא לא היה כלל קודם שברא את העולם, שהיה אז נמצא האור לבדו, ומציאות החושך נעשתה רק לאחר שנבראה הארץ, שגשמיות הארץ מעכבת את השפעת האור ומכך נברא ונתהווה החושך כבריאה בפני עצמה, ולכן נחשב החושך מחד כבריאה בפני עצמה, ומאידך הרי הוא כהעדר האור. ורבי ירוחם ליבוביץ' בספרו דעת תורה (מאמר לד) ביאר זאת, שהחושך הוא בריאה של העדר ושליה, שכאשר נשלל האור מופיעה הבריאה של החושך.

זמני השבת			לפניות והקדשות		זאלה יעמדו על הברכה	
רבו תם	צאת שבת	כניסת שבת	מוקד טלפוני: 03-3765444	לעילוי נשמות:		
19:18	18:38	17:29	זמין בימים א' - ה' בין השעות 9:00-20:00	גאולה בת דינה, דוד ורות בני חנה, ראו דור דרור בן רוג'ית, אבי אברהם בן עליזה, רוט שושנה בת אסתר, נחמן חוטה בן נעומי.		
19:14	18:36	17:47	דוא"ל: contact@hayanuka.com	להצלחת: דוד בן שרה		
19:15	18:37	17:47	לקבלת הגליון במייל: gilyonot@hayanuka.com			
19:17	18:38	17:48	יד להועיל: בנק מזרחי טפחות סניף 417 מס' חשבון: 521025			

תורת שלמה

מאמרים משיעוריו הענפים של רבנו של"ט"א

"עשה הא-להים את האדם ישר" (קהלת ז. כט)

משיעור יום ה' תולדות תשע"א

א

קודם חטא אדם הראשון היתה הבריאה כולה עם כל פרטיה וענפיה מתגלית כענין אחד פשוט, שעל אף ריבוי פרטי הבריאה היה אדם הראשון מקשר כל פרטי הבריאה לה' אחד, ולא היה הריבוי העצום שבבריאה מסיח דעתו מהדבקות ביעודו ותכליתו. והוא מפני שהריה דבק אז במידת האמת שהיא הבריח התיכון של הבריאה והעולמות כולם כמו שאמר רשב"י בתיקוני"ז (בהקדמה בדף יב ע"ב), היינו שהיא החיות הפנימית והתכליתית של כל פרטי הבריאה, שלא היה לכל דבר ודבר כל משמעות בפני עצמה מלבד גדולת הבורא ברוך הוא שהיו רואים בחוש בבריאה כולה. וזו היתה תכלית גילוי כבוד ה' בהיכלו בבית המקדש, שכל הפרטים הרבים שהיו בבית המקדש היו מגלים רק את ה' ב"ה באחדותו, כי היה נשפע ונמשך שם אור הבריח התיכון ומידת האמת מן הקצה אל הקצה, ומתוך כך לא היו מבחינים בדעתם כל משמעות בחיצוניות הדברים בפני עצמם, מלבד גדולת ה' ב"ה שהיה נגלה בהם ועל ידם.

ואור זה של הבריח התיכון ומידת האמת שבפנימיות הבריאה והעולמות כולם הוא תיקון הכל, שבו ועל ידו יבואו הנבראים כולם לגלות את ה' ב"ה בכל דבר ובכל פרט בבריאה, והוא אור וחיות שאין לו סוף, והם החיים בעצמם שהם ללא גבול וסוף, וכפי שהיה אדם הראשון קודם החטא דבוק בחיים הנצחיים ללא כל צד מיתה וחסרון כל שהוא, כי כך הם פנימיות ואמיתות ה'חיים', שהם ללא גבול וקצבה.

אבל זהו דוקא כאשר הדבר פשוט מבחוץ וצפון מבפנים, שכאשר כל משמעות החיצונית שבדבר היא מחמת הפנימיות, יש משמעות גם לחיצוניות. כי כאשר מקבלת החיצוניות משמעות בפני עצמה, הרי זה ניתוק ופירוד מה'חיים' ומהפנימיות עד שאפשר לבוא חלילה לכדי 'מיתה', כי מתוך הפירוד מאור התיקון והאמת בא אדם לסבור בדעתו שישנה משמעות נוספת לפרטי הבריאה מלבד היעוד לגלות את הבורא ב"ה, וזהו מצד קליפת נוגה בה נאחז האדם כאשר נקשר הוא בחיצוניות הדבר לבדו, ובה ועל ידה יכול הוא לבוא חלילה לכדי 'מיתה', שיאחז חלקו בשלושת קליפות הטמאות שמצד המיתה והכליון, כי אין בהם משמעות של תכלית ונצחיות, והם בגדר כל קניני העולם שסופם לבוא לידי כליה ומיתה, וגם כאשר הם עדיין בתוקפם וכוחם, באמת בפנימיותם אין בהם את משמעות ה'חיים', וכל מהותם הוא גדר המיתה'.

כי כל דבר נמדד רק כפי התכלית והמטרה היוצאת ממנו, שמסוף הדבר כאשר יבוא לכדי תכליתו ומטרתו נמשכת כל מהותו וכל חיותו הפנימית, וכאשר משמעותו ותכליתו של זה הדבר היא נצחיות, לגלות את הבורא מכל פרטי הבריאה, הרי שדבר זה הוא בגדר 'חיים', אבל כאשר אין משמעותו ותכליתו להביא אל הנצחיות ואין במטרתו להביא לידי גילוי הבורא ב"ה, הרי שסופו לבוא לידי כליה והוא נקשר בצד המיתה'. ולכך הזהיר הקב"ה את אדם הראשון "כי ביום אכלך ממנו מות תמות" (בראשית ב. יז), שהוא פעמיים מיתה, ללמדו שכאשר הולך הוא אחר עירוב הטוב והרע שמצד קליפת נוגה ומפריד עצמו מהנצחיות, הנה מלבד מה שמנתק הוא עצמו בזה מהפנימיות וה'חיים', בנוסף לכך גם חיצוניותו אין לה משמעות יותר, שהרי סופה מיתה' וכליה ואין בה כל חיים בפנימיותה, וכאמור.

ב

ובאמת אם היה אדם מביט ומתבונן על פנימיותו הרי שלא היה האדם חוטא לעולם, כי מי הוא שיחפץ לנתק עצמו מהחיים ולאבד הכל, וכפי שמביט האדם יותר על פנימיות ותכליתו הסופית כך מבין הוא יותר ויותר אמיתות תכלית העולם כולו וכל דבר ופרט שבו, שנברא הוא רק עבור תכליתו ומטרתו המאמיית לגלות את גדולת הבורא ב"ה, ובזה זוכה האדם לראות הכל בדרך חכמה גדולה ועצומה, וכמו שאמרו זקני הנגב לאלכסנדר מוקדון במסכת תמיד (דף לב ע"א) שאיזהו חכם, הוא הרואה את הנולד, כי כל עיקר התבוננות החכם הוא על הפנימיות והתכלית של כל דבר ודבר. אלא שקבעה חכמתו יתברך שיצטרכו הנבראים לתקן גם את צד החיצוניות שבכל דבר ודבר שבבריאה, והוא מה שברא הקב"ה את האדם מזכר ונקבה, כמו שכתוב (בראשית א. כז) "ויברא אלהים את האדם... זכר ונקבה ברא אותם", שמצד הנקבה שרצון נפשה הוא לקבל כל צרכה הרי שתחילת הראיה היא על החיצוניות שבכל דבר ודבר, והוא מצד הבינה ה'יתרה' שבה באישה כמובא במסכת נדה (דף מה ע"ב), שיש בה צד של התבוננות 'יתרה', היינו על החיצוניות.

אמנם בראיה שמצד החיצוניות יכול האדם לילך שבי אחר אחיות קליפת נוגה ולבוא לכדי אחיזת שלושת קליפות הטמאות שמצד המוות והכליון כאמור, ולכן מצד החיצוניות נאחז בה הנחש בחווה לפתותה, כי בחיצוניות הפשוטה שבפרטי הבריאה ישנה משמעות נוספת מלבד גילוי מלכות ה' ב"ה, והוא שפנה הנחש לאשה דווקא בדברי פיתוי ואמר לה "כי יודע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים יודעי טוב ורע" (שם ג. ה), שהבטיח לה שמתוך אכילת העץ היא תגלה שישנה משמעות נוספת בחיצוניות פרטי

הבריאה מלבד עבודת ה' ב"ה, ובאמת בזה נעשה באדם וחווה ניתוק מההתקשרות בראיית הפנימיות לבדה, וניתנה להם הרשות לראות בחיצוניות מציאות ויעוד בפני עצמו, וכמו שאמר הכתוב (בראשית ג. ז) אחר החטא "ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירומים הם", שהוא ראייה בחיצוניות וניתוק מאור התיקון וה'חיים', שבוה נאחזים הנבראים ממילא בצד המיתה' והכליון.

ג

והתיקון לזה הוא לכל אשר נתקלקל בחטא אדם הראשון הוא יעקב אבינו, שהיה יעקב עוסק תמיד לתקן חטא אדם הראשון כמובא בזוהר בראשית (דף לו ע"א) ובזוהר תולדות (דף קמב ע"ב), וכמובא במסכת בבא מציעא (דף פד ע"א) ומסכת בבא בתרא (דף נח ע"א) שיפי מראיתו של יעקב הוא כשופריה דאדם הראשון, היינו שזכה לצלם דמות תבניתו של אדם הראשון, וכמו שביאר המהר"ל בגבורות ה' (פרק סז) ובחיזושי אגדות (ע"ז יא ע"ב) שזכה לדרגת 'אדם' הכולל כל הפרטים הרבים. והכל בזכות שחתר ודרש תמיד להיות מרכבה למידת האמת, ובוה נעשה לעמוד התורה והבריח התיכון, שהוא פנימיות תכלית הבריאה כולה עם כל פרטיה כאמור.

שהרי התורה פשוטה היא מבחוץ וצפונה מבפנים, שעשה הקב"ה שתהיה התורה פשוטה, כתובה בדיו על קלף העשוי מעור בהמה, אבל מבפנים היא תבנית והנהגת הבריאה כולה. וכן עשה הקב"ה את האדם שנראית דמותו פשוטה מבחוץ אבל צפונה היא מבפנים, שבתוכו הוא מלא בחכמה מורכבת לאין תכלית. ועל זה אמר שלמה בחכמתו (קהלת ז. כט) "עשה הא-להים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים", ש'האדם ישר' הוא אור התיקון והפנימיות כמובא בדברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער ת, א), וכנגד יעקב הנקרא 'אדם' כאמור, ובמדרגה זו האשה כלולה באדם כמו שאמר היונוקא בזוהר ויחי (דף רלט ע"א). והוא שאמרו במסכת תענית (בדף ה ע"ב) שיעקב אבינו לא מת, כי היה כל עניינו 'אדם ישר', שהיה מגלה מתוך אור התורה את המשמעות האמיתית והפנימית בכל פרטי הבריאה, וכנגד זה זועק הכתוב 'והמה בקשו חשבונות רבים', שהוא פניית הנבראים אל החיצוניות וריבוי הפרטים, שגובר צד הנקבה על אדם ואינה נכללת בו ובטלה אליו, שהם 'חשבונות רבים', שאין מקושר הכל לה' אחד, וכאמור.

ד

כי לאחר חטא אדם הראשון נפגמה הדעת ונפלה היראה, ונקשרו הנבראים למטה בחיצוניות, ולכן היו האבות עוסקים בתיקון החטא, כל אחד כפי חלקו, כמו שאמר הרעיא מהימנא בזוהר בבר (דף קיא ע"ב) וכן אמר רשב"י בתיקוני"ז (תיקון סט, דף קב ע"א) שהיה אברהם מתקן את אשר נתקלקל במחשבה מתוך שהיה עוסק לתקן את הדעות, ויצחק היה עוסק לתקן את היראה, שהיא תכלית המעשה, כמו שחתם שלמה בקהלת (יב, יג) "סוף דבר... את האלהים ירא כי זה כל האדם", ויעקב היה עוסק לתקן את הדעות והמעשים יחדיו, היינו להביא את הנבראים להתקשרות הדעת בכל אשר נגלה להם בחיצוניות, ולכך עיקר התיקון לחטא עץ הדעת נעשה על ידו, כי עיקר הקלקול הוא מה שנאחז הנחש בעקב, שהוא ענין החיצוניות שבו נאחז צד המוות כאמור, שהרי זה כענין הכתוב (במשלי ה. ה) "ורגליה ירדות מוות", וזאת היא עוסק יעקב לתקן יותר ויותר ולהוציא בלעו מפיו ולטוהר ולזכך הנבראים כולם מאחיזת זוהמת הנחש וצד המוות בהם נלכדו בחטא עץ הדעת.

ולעומת יעקב שהיה עוסק בתיקון הכל מצד התקשרות הדעת והפנימיות בכל אשר נגלה לנבראים בחיצוניות, היה עשוי אחוז בחיצוניות לבדה ומפתה לנבראים שכביכול יש לחיצוניות ולתאוות איזו משמעות בפני עצמם, וכמו שדרשו בויקרא רבה (יג, ה) מה שנאמר (ויקרא יא, ז) "ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושוסע שסע פרסה והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם", שמרמזו הדבר על מלכות אדום, שכשם שדרך החזיר שמוציא טלפיו כאומר ראו שאני טהור, כך מלכות אדום מתגאה וחומסת וגוזלת ונראית כאילו מצעת בימה, והוא שנאמר בעשוי"ו "כי ציד בפיו" (בראשית כה, כח), שהיה כהנחש המפתה לצד 'הרצון לקבל' של האדם, שיתן כביכול משמעות טוב ורע לחיצוניות, ועל ידו נאחזת צד המיתה בנבראים, וכפי שהעיד ואמר עשוי על עצמו (שם, לב) "הנה אנוכי הולך למות ולמה לי בכורה", שזלזל בעבודת הבכורות בבית המקדש כמובא בבראשית רבה (סג, יג), שהרי שם הוא המקום בו שורה אור התיקון והחיים שמצד פנימיות הבריאה כולה, וזלזל עשוי בזה, מפני שאחוז היה בצד המיתה והחיצוניות, ולא שם חלקו בדרך תיקון הפנימיות ואור הבריח התיכון בה בחר יעקב לחבל נחלתו.

ה

וכוחו של יעקב בא מכח מידת האמת בה דבק תמיד, שהיה הולך תמיד במחשבות של שפלות גדול, עד שאחז מעצמו שעדיין לא הגיע לאמת, והיה תמיד דורש וחותר אחריה יותר ויותר, ולכך לקח את בגדי עשיו והלך אצל יצחק אביו שיגביהו ויקרבו לאמת מתוך שישפיע לו הברכה, ואמר ליצחק שאחוז הוא מעצמו כעשיו הרשע, ועל זה השיבו יצחק (בראשית כז, כב) "הקול קול יעקב והזדים ידי עשיו", שבאמת צדיק גמור אתה, ומעשה זה שהנך מתחזה לעשיו, שקר הוא, מה

שאינן עשויים מהמדה עצמו תמיד לפני יצחק כיעקב אחיו, ובא עם ריח השדה בכדי להסתיר ולייפות חטאיו, כי רק את חלק החיצוניות בחר הוא לחלקו.

וזאת הדרך שסלל לנו יעקב לדורות עולם, שרק בדרך השפלות וההכנעה מצד חיפוש האמת בחתייה ודרישה יותר ויותר יבוא ויזכה האדם לזכות שיהיה חלקו באור האמת שעל ידו נתקן האדם כולו, כי הוריד והמשיך יעקב אור זה על יעקב, שגם אדם הנמצא במדרגות התחתונות מטה מטה, מתוך שעשה מחיצוניות הבריאה עיקר ונתן לשפע הקיים בידו משמעות ללא גילוי מלכות ה' ב"ה עד שירד בזה למקום המיתה, גם משם יהיה אור זה יכול לתקנו ולהעלותו ולהמשיך לו דבקות בחיים הנצחיים ובדרך התיקון, והוא על ידי שינה כיעקב אבינו בחתייה אחר האמת יותר ויותר, וכאמור.

כי הנה כאשר נגיש אדם לתפילה עם רצונות וחפץ הוא להמשיך שפע מאת ה' ב"ה למלא כל משאלותיו ותאוותיו וכל מאווי חפצו ברוחניות וגשמיות, אבל אינו פונה לה' ב"ה ממקומו האמיתי בו הוא מונח, הנה בזה אינו מתפלל ומבקש על מה שצריך הוא לבקש באמת, ולכן אינו נענה בתפילתו, כי נחשב הדבר כאילו אינו עומד לפני ה' ב"ה, כי אינו פונה לה' יתברך מתוך מציאותו ומדרגתו האמיתית, ובה הוא הולך ומתרחק יותר ויותר מדרך התפילה, שמתוך שנפרד הוא ומנותק מהאמת שלו כפי מעמדו ומדרגתו ואינו נענה בתפילתו כאמור, הרי שהופך הוא פניו מהתפילה והפניה להשי"ת, כי מתמלא ליבו כעס וטרנוניא כלפי שמיא על שאינו נענה. ולכן הדרך הנכונה בה יגש האדם לפני ה' ב"ה היא שיבוא כיעקב אבינו שבא לפני יצחק בשפלות עם 'הידים ידי עשיו', שלא יתפלל על מדרגות גדולות שהם מעבר למקומו ומעמדו פכי אותה העת, כי כאשר מתפלל הוא על מדרגות גדולות והוא כמכחיש שידיו ידי עשיו, הרי שאינו מכיר את מקומו ובכל הוא הולך ומתרחק מהאמת עוד ועוד, אבל כאשר נגיש הוא בתפילה לפני ה' ב"ה ומגלה לפניו את רצונותיו להיות במדרגה אמיתית של דבקות אמיתי בו יתברך, ועם זאת מכיר הוא בעצמו שכרוך הוא בחיצוניות ובתאוות העולם, הרי שממשיך הוא בזה על עצמו את האור של יעקב ודרך התיקון, ונענה הוא בתפילתו על אף שידיו ידי עשיו, כי מתוך שמתקרב הוא לאמת, מתקרב הוא לחיים נצחיים שהם ללא קיצבה, וכפי שיהיה לעתיד, ששם הכל מתוקן ושלם.

וזהו שהעידה התורה ביעקב "ויעקב איש תם יושב אוהלים" (בראשית כה, כז), כי 'תמים' הוא מידת האמת בה אחז יעקב, שזהו כאשר בא האדם לעבוד לה' ב"ה גם במקום רחוק, מתוך שמתבונן בדעתו על מי שהוא באמת כפי מקומו ומדרגתו, והרי זה כנגד ה'יושר', ובה מתקיים בו הכתוב (בראשית יז, א) "התהלך לפני והיה תמים", שמתוך שעומד הוא לפני ה' ב"ה כפי שהוא באמת זוכה לענין יעקב והתמימות, ומאיר בו שם במקומו ומדרגתו אור התיקון היכן שיהיה. אבל כאשר אינו דבק באמת לא יהיה יכול לקבל את אור התיקון הבא והולך תמיד ביושר, בין אם אל המקום הנעלה ביותר, ובין אם אל המקום הנמוך ביותר אם עומד שם האדם בדבקות במידה זו. כי אור זה הוא 'בריה התיכון', שהוא המשכה מפנימיות האור שגילה יעקב עמוד האמת עד למטה למטה בעקב, וכסוד הנחש בריח הירוד מטה מטה, שנקרא הוא על שם מין הנחש הנקרא 'שפיפון' כמובא בירושלמי תרומות (ה, ג) שיש לו רשות לבקוע הארץ כמו שאמרו בתוספות במסכת חולין (בדף י"א), היינו שיש לו רשות לבקוע הארץ ולירד מטה להאיר גם לרחוק ביותר כאשר מאיר בו מידת האמת ומכיר הוא את מקומו.

1

וכן אין נקנית התורה הקדושה אלא מתוך הדבקות במידת האמת, וכנאמר בה (במשלי כג, כג) "אמת קנה ואל תמכור" כמו שדרשו במסכת ברכות (בדף ה"ב), שבזה זוכה האדם לדבוק בה' ב"ה באמת, וכנאמר בתהלים (קמה, יח) "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת". שכאשר זוכה האדם לעסוק בתורה מתוך שאוחז הוא במידת השפלות והאמת כיעקב וכאמור, הרי זה לימוד בהתקשרות בלוחות הראשונות, שהם אור התיקון באופן מגולה, וכפי שזכו ישראל כאשר עמדו לפני הר סיני והיו בני חורין מענין המיתה, וכמו שדרש רבי נחמיה בשמות (רבה, נא, ח) מה שנאמר אז (בשמות לב, טז) "והלוחות מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות", שהוא חירות ממלאך המוות, וכענין יעקב אבינו שלא מת, וכאמור.

כי מידת האמת היא התקשרות הבריאה כולה בה' אחד, שבה רואים את הכל כדבר פשוט אחד שכל עיקר מטרתו ותכליתו להביא לכדי גילוי מלכות ה'

עם סגולה

סגולות ועצות ייחודיות שנלקטו מתוך שיעורי רבנו של"ט"א

תחילת התורה - בראשית

את הפרשה של אותו השבוע ויבין אותה, ובזמננו שרובם לא מבינים כראוי את התרגום, ילמדו מפרשים.

ב. רבנו הזכיר שהעיקר הוא לא סיום התורה, אלא ההתחלה, ולכן בשמחת תורה מיד מתחילים וקוראים "בראשית ברא אלהים", כי עיקר השמחה הוא שמתחילים מחדש את התורה, ובכל תחילת שנה אדם צריך לשמוח שהשם השאיר אותו בעולם ונתן לו עוד הזדמנות לממש את תפקידו בעולם.

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א

פניני דרך

יסודות ואבני דרך
מתורת מו"ר שליט"א

האם לא ראוי לשים הגרטל על הטלית גדול?

רבנו הזכיר את מה שאמר ה'מנחת אלעזר' ממונקאטס זיע"א שלא ראוי לתת את החגורה או הגרטל על הטלית, אלא תהיה הטלית מקיפה בשלימות את הגוף, כמובא בספר דרכי חיים ושלום אות ל"ה. והטעם לזה לפי מה שכתב רבנו האר"י ז"ל בשער הכוונות דרושי הציצית דרוש א' שהטלית קטן היא כנגד האור הפנימי, והטלית גדול כנגד האור המקיף, ולכן צריך ליתן לאור המקיף להתפשט ולהקיף את הגוף בשלימות בלי חוצץ ומונע, ולכן אמר רבנו שישנה מעלה גדולה שהטלית גדול תהיה גדולה ורחבה מאד, שתקיף את רוב גוף האדם, כדי להמשיך בשלימות את האור המקיף הנמשך מהטלית.

איך זוכים לקרבה מאת ה' יתברך?

רבנו ביאר את הפסוק בתהלים פרק ס"ה פסוק ה' "אשרי תבחר ותקרב", שה' יתברך בוחר מן הנבראים את מי לקרב אליו יתברך, ומוודד זאת ה' יתברך לפי התלות של האדם בו, כמו שאמרנו חז"ל בירושלמי ברכות פרק תשיעי הלכה א' שבשר ודם יש לו פטרון, אם הטריח עליו ביותר הוא אומר אשכח פלן דקא מטרחא לי, והוא רוצה לשכוח את מי שמטריח ומקשה עליו בריבוי בקשות, אבל מידת הקב"ה אינה כן, שכלל שהאדם מטריח ומקשה עליו כביכול בבקשות ותחנונים והוא מרגיש תלוי רק בו יתברך, כך מקרב ומחבב אותו ה' יתברך יותר, שנאמר בתהלים פרק כ"ז פסוק י"ד "קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'", שכלל שמרגיש האדם מרגיש תלותי בה' יתברך, כן חביב הוא בעיני ה'.

סיפור לשולחן שבת

כשדיבר רבנו על החביבות והיוקר שראוי לנו להיות לכל מצוה ומצוה, הזכיר מעשה נורא על הגאון מוילנא זיע"א, שלפני פטירתו היה יושב ובוכה בדמעות, ושאלו אותו תלמידיו, רבנו, על מה אתה בוכה, הרי אין לך על מה לבכות, וכמו ששאלו תלמידיו של רבן יוחנן בן זכאי את רבם (ברכות כה:), והחזיק הגר"א בציציותיו ואמר להם, אני בוכה ומצטער על שעוד מעט לא אוכל כבר ללבוש את הציצית, ולא תהיה לי זכות זאת לקיים את המצוות ולעשות נחת רוח לבורא ב"ה, כי בעולם הזה על דבר קטן וקל כזה, כמו לקשור כמה חוטים על הבגד, זוכים לשכר אין סוף, ואילו בעולם הבא כל מה שאעשה כבר לא תהיה לי האפשרות לעשות נחת רוח לבורא ב"ה, כי העולם הזה הוא עולם העשייה, והעולם הבא הוא עולם השכר...

לזכות להיזוהר בברכות הנהנין

רבונו של עולם, אבי אב הרחמן. אָנָּא זְפַנֵי לְהִיּוֹת זְהִיר/זְהִירָה בְּבִרְכוֹת הַנְּהַנִּין כָּל יְמֵי חַיֵּי, וּלְבַרְךָ כָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה בְּכַוְנָה גְדוֹלָה וּדְבָקוֹת אֲמִתִּית בְּךָ יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁפִיעַ עָלַי קְדוּשָׁה וְטָהָרָה עֲלִיוֹנָה. וְיִהְיֶה רְצוֹן שְׁעַל יְדֵי הַבְּרָכוֹת תִּשְׁבֵּר הַקְּלָפוֹת וְתִבְטָלֶנּוּ מִמֶּנִּי, וְתִזְכְּךָ אוֹתִי, וְתִזְפְּנֵי לְהִיּוֹת מוֹכֵן/מוֹכְנָה לְקַבֵּל קְדוּשָׁה, וְעֵשֶׂה בְּרַחֲמֶיךָ שִׁשְׁרָה אֶצְלֵי אוֹר הַשְּׂכִינָה. אָנָּא הַצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ מִן הַגָּזֵל, וְשִׁלָּא אֶשְׁחִית לְעוֹלָם, וְתֵן לִי תְקוּהָ וְאַחֲרִית טוֹבָה בְּרַחֲמֶיךָ וְלֹא אֶצְטָרֵךְ לְהִתְגַּלְגֵּל בְּשׁוּם דְּבָר, רַק אֲזַכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ לְתַקוּן נַפְשִׁי רוּחַ נְשִׁמָּה בְּשִׁלְמוֹת. אָמֵן נֶצַח סְלָה וְעַד.

הבית כהיכוננו אבן שלמה מסע נבנה
אור חדש על ציצן תמיד

ספר אבן שלמה

שמחים וששים בשמחת התורה בהגלות נגלות אור

של הגאון דהינוקא שליט"א

שיטורי הנודעים של הגאון הינוקא
המסתעפים לענפים רבים ושילובי במים
רבים לתבר נחלי דרכי התורה

עולים על גליון ביד אמן, שמחים ומאדים כתיבתן
בתוספת מרובות ומאידות עיניים

התוספות החשובות לשיעורים				
אבני שלמה	אבן הגיות	אבן הברכות	אבן השושים	אבני מילואים
ללמד דעות ואבני דרך בדרכי העבודת והדיאה	ביאורים וסיבות	צינים ושיטות המכריזים על דרך הסוד	ענינים מקוריים והרחבות על דרך האשט	הדפוסות ותקבילות מעשרות אחרים

הפצה: קולמוס, ניתן להשיג בחנויות המובחרות
מכון ים שלמה - טלפון 03-3765444 שלוחה 8